

$$E\Phi = \frac{(\Pi_{\Pi 1} - \Pi_{\Pi 0})OB_1}{B} \quad (6)$$

Варто зауважити, що податкове планування на підприємстві завжди пов'язано з додатковими організаційними витратами для платника податків, адже мінімізація та оптимізація податкових зобов'язань суб'єкта господарювання не може бути безкоштовною. Тому обґрунтований аналіз ефективності податкового планування на підприємстві передбачає порівняння суми зменшення податкових платежів суб'єкта господарювання із витратами на їхню мінімізацію та імовірні ризики.

[Metadata, citation and](#)

of Vadym Hetman Kyiv National Economic University

де Ш — сума штрафних санкцій, що можуть бути нараховані суб'єкту господарювання за некоректні заходи податкового планування, грн.

До третьої групи віднесемо часткові показники економічної ефективності податкового планування суб'єкта господарювання. Зокрема, щодо кожного із видів податків, які сплачує суб'єкт господарювання можна поррахувати абсолютне чи відносне зменшення податкових платежів чи внесків, а також ефект від реалізації податкового планування на підприємстві як за різними видами продукції, які виготовляє суб'єкт господарювання, так і за різними видами податкових платежів. Крім того, частковим показником економічної ефективності податкового планування буде співвідношення між ефектом від реалізації концепції податкового планування на підприємстві, тобто зниженням податкового навантаження, та певними конкретними видами витрат на податкове планування.

УДК 657

Калабухова С. В.,

к.е.н., професор кафедри обліку в кредитних і бюджетних установах та економічного аналізу, ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

НАУКОВІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

У світовій спільноті отримала реалізацію нова модель суспільного розвитку — інформаційне суспільство. Така зміна є істо-

рично й економічно обумовленою. Найбільш значущими з передумов цієї зміни є: ускладнення інституційного середовища, його орієнтація на розширене відтворення інформаційних ресурсів; економічна влада визначається не тільки і не стільки матеріальними ресурсами, скільки інформаційною ринковою взаємодією; результативністю розвитку бізнесу стає добробут зацікавлених соціальних груп та забезпечення їх інформаційних потреб. За такої моделі розвитку інформаційного суспільства, у ринковому середовищі пріоритет переходить до ринку інформації. Зокрема, нобелівський лауреат у сфері економіки Ф. фон Хайек, досліджуючи інформацію з точки зору її впливу на досягнення ринкової рівноваги й на прийняття рішень ринковими суб'єктами, відзначав, що механізм ринку — це механізм поширення інформації.

В інформаційній економіці оцінка розвитку відносин у рамках господарської діяльності забезпечується не просто на рівні обміну матеріальними продуктами, а якісними і кількісними параметрами інформаційних комунікацій. Оскільки бухгалтерський облік є системою інформаційного типу, яка забезпечує внутрішні та зовнішні комунікації суб'єктів господарювання, а аналіз господарської діяльності є інструментом обґрунтування управлінських рішень, значення та роль цих наук в умовах розвитку інформаційної економіки значно зростають. При цьому потребують уточнення наукові основи аналізу господарської діяльності, які повинні врахувати перехід від індустріальної моделі розвитку світової спільноти до наступного етапу — інформаційного.

Пропонуємо сформулювати наукові основи аналізу господарської діяльності економічних суб'єктів, що функціонують у ринковому середовищі інформаційного суспільства, таким чином.

Аналіз господарської діяльності (АГД) як наука — це система спеціальних знань для дослідження зміни та розвитку економічних явищ і процесів суб'єктів господарювання у діалектичному взаємозв'язку та взаємозумовленості з метою передачі корисної інформації для прийняття ефективних управлінських рішень. При цьому сутність АГД розкривається у формі декомпозиції інформації про економічні результати операцій суб'єктів господарювання, що міститься у документах та регістрах бухгалтерського обліку та у звітності, на складові елементи та дослідження кожного з цих елементів інформаційної системи бухгалтерського обліку окремо.

Змістовність форми АГД досягається внаслідок дослідження причинно-наслідкових зв'язків зміни та розвитку економічних процесів і явищ суб'єктів господарювання; об'єктивної оцінки

ефективності розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи умови внутрішнього та зовнішнього середовищ функціонування; багатоваріантного аналітичного забезпечення цільових запитів користувачів бухгалтерської інформації.

За такого розуміння форми та змісту аналізу господарської діяльності, об'єкти АГД пропонуємо ідентифікувати як економічні результати операцій господарської діяльності суб'єктів господарювання, що розкриваються у інформації про: 1) забезпеченість та ефективність використання активів; 2) достатність фінансування та ефективність формування власного капіталу; 3) доцільність укладання договорів та ефективність виконання зобов'язань; 4) обґрунтованість бюджетів реалізації продукції та визнання доходів; 5) обґрунтованість бюджетів виробництва та визнання витрат. Таким чином, під предметом АГД слід розуміти причино-наслідкові зв'язки в інформаційному потоці, що генерується системою бухгалтерського обліку та звітності, для наукового обґрунтування управлінських рішень зацікавленими користувачами інформації про економічні результати господарської діяльності.

Оскільки для аналізу господарської діяльності важливою є логіка мислення для наукового обґрунтування управлінських рішень зацікавленими користувачами інформації, методом АГД слід визнати сходження від абстрактного до конкретного через такі взаємопов'язані стадії:

1. Сприймання та розуміння зафіксованих даних про господарські операції шляхом порівняння показників діяльності підприємства за певні проміжки часу з метою розкриття управлінської проблеми.

2. Осмислення та відбір необхідної інформації про господарську діяльність шляхом наукової абстракції від деталей і відбором суттєвих факторів, що впливають на управлінську проблему з метою пошуку резервів розвитку господарської діяльності.

3. Узагальнення та створення нових знань про господарську діяльність шляхом формування конкретних практичних пропозицій і висновків з метою генерування нових варіантів рішень управлінської проблеми.

Сутність методу АГД розкривається на кожній стадії таким чином: на першій стадії — у формі використання системи економічних показників господарської діяльності; на другій стадії — у формі вияву взаємозв'язків і виміру впливу факторів на зміни показників; на третій стадії — у формі обґрунтування механізмів мобілізації резервів розвитку економічної системи суб'єкта гос-

подарювання. Тому до основних категорій методу аналізу господарської діяльності слід віднести показники, фактори та резерви.

Структуризацію комплексного аналізу господарської діяльності пропонуємо здійснювати за видами інформації про економічні результати операцій суб'єктів господарювання у чотирьох основних функціональних сферах: аналіз виробничих результатів, аналіз фінансових результатів, аналіз стратегічних результатів та аналіз соціальних результатів. При такому функціональному підході забезпечуються цільові інформаційні запити всіх внутрішніх та зовнішніх користувачів бухгалтерської інформації для прийняття рішень.

УДК 338

Костюченко В.М.,

д.е.н., професор кафедри
міжнародної економіки,
Київський національний
торгівельно-економічний університет

ПРОБЛЕМИ АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНІМ БОРГОМ У КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО СУВЕРЕНІТЕТУ УКРАЇНИ

Статистичні дані свідчать про те, що за 2007—2012 рр. зовнішній державний і гарантований державою борг зріс у 2,78 разу і сягнув 38,7 млрд дол. США. Відповідно за ці роки зросло співвідношення зовнішнього державного і гарантованого державою боргу до ВВП. Станом на 31.12.2007 р це співвідношення складало 9,7 %. На кінець 2012 р співвідношення зовнішнього державного і гарантованого державою боргу до ВВП складало 22,9 %. (зростання у 2,36 разу). Валовий зовнішній борг з 2007 р зріс на 57,7 млрд дол. США і сягнув 137,7 млрд дол. США на 30.09.2013 р. Співвідношення валового зовнішнього боргу до ВВП також зросло з 55,8 % (на 31.12.2007 р.) до 75,7 % (на 30.09.2013 р). Питання ефективного управління зовнішнім боргом є актуальними у світлі національного суверенітету незалежної України.

Метою тез є виокремлення проблем аналітичного забезпечення управління зовнішнім боргом у контексті національного суверенітету країни.

Боргова проблема — багатоаспектна, тому її слід розглядати масштабно, аналізувати на міжпредметній основі через виявлення більше факторних причин утворення боргів в усіх сферах еко-